

Postanowienie z dnia 5 listopada 2008 r.

III SK 22/08

Potrzeba wykładni przepisów prawnych jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) nie może być rozumiana jako dążenie do zastąpienia ogólnych klauzul (zwrotów niedookreślonych) przez opis sytuacji wyczerpujących te klauzule.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 5 listopada 2008 r. sprawy z powództwa Wioletty M. i Mikołaja Krzysztofa M. przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki o cofnięcie koncesji na obrót paliwami ciekłymi, na skutek skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 lutego 2008 r. [...]

o d m ó w i ł przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Decyzją z dnia 8 listopada 2006 r. [...] Prezes Urzędu Regulacji Energetyki cofnął przedsiębiorcom - Wioletcie M. i Mikołajowi Krzysztofowi M. prowadzącym wspólnie działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą: „D.” S. c. z siedzibą w S., koncesję na obrót paliwami ciekłymi udzieloną decyzją z dnia 17 sierpnia 2004 r. [...].

Wyrokiem z dnia 14 maja 2007 r. Sąd Okręgowy-Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie na skutek odwołania Wioletty M. i Mikołaja Krzysztofa M. od powyższej decyzji uchylił ją w całości.

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2008 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu apelacji pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki od powyższego wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł w imieniu strony powodowej jej pełnomocnik będący radcą prawnym. Zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.) w związku z art. 58 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.) polegające na błędnym przyjęciu przez Sąd Apelacyjny stanowiska, że zachowanie powodów, będące przyczyną wydania decyzji o cofnięciu im koncesji, a polegające na dwukrotnym wprowadzeniu przez powodów paliwa o jakości niezgodnej z obowiązującymi przepisami prawa, stanowiło „rażące naruszenie” warunków udzielonej im koncesji.

W wykonaniu obowiązku z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. - przedstawienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania - pełnomocnik powodów wskazał na potrzebę wykładni „przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, polegającej na ustaleniu kryteriów do uznania, kiedy zachodzi rażące naruszenie warunków określonych w koncesji lub innych warunków wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej, określone przepisami prawa stanowiące podstawę do cofnięcia koncesji na obrót paliwami ciekłymi na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne w związku z art. 58 ust. 2 pkt 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej”.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że powyższe zagadnienie jest o tyle istotne, że w przedmiotowej sprawie doszło do powstania rozbieżnych stanowisk Sądów pierwszej i drugiej instancji w przedmiocie ustalenia kwestii, co należy uznać za rażące naruszenie warunków koncesji. W innych, podobnych sprawach występują również rozbieżne orzeczenia sądów - wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zapadły w sprawie jednej ze stacji paliw na Podkarpaciu - XVII Ame 215/06.

Skarżący podkreślili, że rozstrzygnięcie powyższej kwestii ma bardzo istotne znaczenie dla branży związanej z koncesjonowanym obrotem paliw, w której w praktyce bardzo często dochodzi do wypadków naruszenia warunków koncesji. Dla pewności obrotu koniecznym, zatem jest ustalenie czytelnych reguł tego, co należy uważać za rażące naruszenie warunków koncesji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k. p. c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Postawiony w skardze kasacyjnej cel jej rozpoznania został niewłaściwie określony poprzez dążenie do zastąpienia abstrakcyjnej formuły wskazanego przepisu i zawartych w nim tzw. zwrotów niedookreślonych przez pełne i skonkretyzowane określenie dyspozycji przepisu. Takie ustawienie zagadnienia jest nieodpowiednie ze względu na bezpodstawne przypisywanie orzecznictwu sądowemu, w tym Sądowi Najwyższemu roli jakby legislacyjnej. Orzeczenie sądowe jest aktem stosowania prawa, a nie jego stanowienia, a do tego w istocie sprowadza się argumentacja skarżących, że dobrze byłoby aby ogólne sformułowanie dyspozycji wskazanego przepisu zastąpić jakimiś - bliżej nieokreślonymi przez skarżących - ale według nich koniecznymi konkretnymi kryteriami. „Kontrola” przez Sąd Najwyższy zastosowania prawa w zaskarżonym wyroku musi opierać się na okolicznościach faktycznych danego przypadku - wszystkich istotnych faktach sprawy stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku, chodzi o subsumcję zachodzącego w sprawie stanu faktycznego do „abstrakcyjnego” przepisu, w którym akt stosowania prawa nic nie zmienia.

Wskazany w skardze art. 58 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.) stanowi, że organ koncesyjny cofa koncesję albo zmienia jej zakres, w przypadku gdy przedsiębiorca rażąco narusza warunki określone w koncesji lub inne warunki wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej, określone przepisami prawa. Przepis ten zawiera niedookreślony zwrot „rażąco narusza”, którego abstrakcyjna formuła może znaleźć zastosowanie dopiero do ustalonego stanu faktycznego sprawy. Nie można domagać się wykładni powołanego przepisu w oderwaniu od - wiążących Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. - ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku. Z podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku wynika, że powodowie prowadzili działalność gospodarczą polegającą na obrocie paliwami ciekłymi na podstawie koncesji udzielonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 17 sierpnia 2004 r. W wyniku przeprowadzonych na stacji paliw powodów dwóch kontroli stwierdzono, że prowadzili oni obrót paliwami ciekłymi, których parametry jakościowe nie były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Pierwsza

kontrola stwierdzająca nieprawidłowości miała miejsce w dniu 2 lipca 2004 r., a druga w dniu 25 maja 2005 r. Druga kontrola przeprowadzona prawie po roku, wykazała, że powodowie nadal czynią przedmiotem obrotu paliwa o parametrach niezgodnych z obowiązującymi przepisami i to - jak stwierdzono po zbadaniu w laboratorium pobranych podczas kontroli próbek - wyniki były znacznie gorsze niż stwierdzone po pierwszej kontroli. Wiążąco ustalonej podstawie faktycznej zaskarżonego wyroku odpowiada ocena prawna zaskarżonego wyroku uwzględniająca całokształt ustalonych faktów w tym warunki koncesji i okoliczności naruszenia zakazu wprowadzenia do obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z norm określonych w obowiązujących przepisach.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy uznając, że nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c. postanowił jak w sentencji.

=====